

“Η Αλγερία είναι μια μεγάλη χώρα! Κυκλοφορείστε ελεύθερα, δεν συμβαίνει τίποτα περίεργο!”¹

1. Εισαγωγή

Οι αραβικές εξεγέρσεις, τα όσα άλλαξαν (και τα όσα δεν άλλαξαν) στις χώρες της Βόρειας Αφρικής μέσα στον τελευταίο χρόνο και ο τρόπος με τον οποίο όλα αυτά ερμηνεύονται από τους ειδικούς των δυτικών ΜΜΕ και των πάσης φύσεως think tank, δεν σταματούν να φέρνουν στην επιφάνεια καταστάσεις και συνθήκες λίγο πολύ άγνωστες ή ξεχασμένες. Καταστάσεις και συνθήκες προηγούμενων δεκαετιών, οι οποίες διαμόρφωσαν (και σε ένα βαθμό εξακολουθούν να διαμορφώνουν) τη σημερινή πραγματικότητα στην άλλη πλευρά της Μεσογείου και, κατά τη γνώμη μας, ευθύνονται για όλα εκείνα τα “παράδοξα” που κάπως βραχυκυκλώνουν τους “αραβολόγους” της Δύσης. Με μια τέτοια “παράδοση” περίπτωση (για την ακρίβεια με δύο πτυχές αυτής της περίπτωσης) θα προσπαθήσουμε να ασχοληθούμε παρακάτω και όχι, φυσικά, επειδή μας αρέσει να λύνουμε γρίφους.

Πέρυσι τέτοια εποχή όταν οι εξεγερμένοι στην Τυνησία και την Αίγυπτο κατέβαιναν μαζικά και με αποφασιστικότητα στους δρόμους, κάποιοι δημοσιογράφοι και αναλυτές της Ευρώπης και των Η.Π.Α αναρωτιούνταν γιατί η εξέγερση δεν έχει κτυπήσει την πόρτα της Αλγερίας και γιατί οι εκεί κοινωνικές αντιδράσεις περιορίζονταν σε σποραδικές διαδηλώσεις, οι οποίες όμως δεν έδειχναν ικανές να κλονίσουν το καθεστώς, όπως συνέβαινε στις γειτονικές χώρες. Ήταν η εποχή που όλοι μίλαγαν για τη “θεωρία του ντόμινο” που οι παρουσιαστές των τηλεοπτικών δελτίων παρουσίαζαν το χάρτη της Βόρειας Αφρικής και εξηγούσαν πώς η εξέγερση πέραγε από τη μία πόλη στην άλλη και από τη μία χώρα στην άλλη, σαν να ήταν επιδημία ή στην καλύτερη περίπτωση μόδα. Ήταν η εποχή που οι αραβικοί πληθυσμοί, οι οποίοι για δεκαετίες αντιμετωπίζονταν από τους πρωτοκοσμικούς ως άβουλοι και παθητικοί που “δεν ξέρουν από δημοκρατία και μόνο από μαστίγιο παίρνουν χαμπάρι”, άρχισαν να δέχονται μια νέου τύπου κριτική για το πόσο πραγματικά εννοούν τα όσα λένε στις διαδηλώσεις και για το αν όντως θέλουν να αλλάξει η πολιτική κατάσταση στη χώρα τους. Με άλλα λόγια, εκείνοι που αιφνιδιάστηκαν από τις εξεγέρσεις και δεν πολυκατάλαβαν από που τους ήρθε, έβγαλαν τα “επαναστατόμετρα” για να απαξιώσουν και στην ουσία να θάψουν τους αγώνες με το γενικό σκεπτικό του “σιγά, μωρέ και τι έγινε”. Δεν θα πούμε τίποτα παραπάνω για τις καλοπληρωμένες γραφίδες που μιλάνε για λογαριασμό των αφεντικών και γράφουν την ιστορία κατά το δοκούν.

Παρόλ' αυτά, η “καριέρα” της Αλγερίας ως αντιπαράδειγμα δεν τέλειωσε εκεί. Το περασμένο φθινόπωρο, όταν διενεργήθηκαν οι εκλογές σε Τυνησία και Αίγυπτο και η “αγωνία” για την επικείμενη ε-

πικράτηση των ισλαμικών κομμάτων φούντωνε, κάποιοι θυμήθηκαν το πρόσφατο αιματοβαμμένο παρελθόν της Αλγερίας και θέλησαν να κάνουν συγκρίσεις: είναι χαρακτηριστική η αντίδραση του Najib Chabbi, επικεφαλής της αντιπολίτευσης στην Τυνησία και υπουργού Ανάπτυξης στη μεταβατική κυβέρνηση μετά την πτώση του καθεστώτος Μπεν Άλι στις δηλώσεις του αρχηγού του μετριοπαθούς ισλαμικού κόμματος Ennahda, Rached Ghannouchi ότι αν δεν διεξαχθούν ελεύθερες εκλογές, “θα ξαναγίνει επανάσταση και θα ξαναπέσουν μία, δύο, δέκα κυβερνήσεις”. Ο κύριος Chabbi δεν μπορούσε να κρύψει την απορία και το “δίκιο” που τον έπνιγε: “*Μα σε ποια χώρα βρισκόμαστε τέλος πάντων; Είμαστε ακόμα στην Τυνησία ή βρεθήκαμε στην Αλγερία του 1991;*”². Και να σου πάλι η Αλγερία ως αντιπαράδειγμα.

2. Η “αλγερινή άνοιξη” του 1988

Επειδή οι κοινωνικές συγκρούσεις δεν είναι παιδικά παιχνίδια με τουβλάκια που αρκεί να ρίξεις το πρώτο για να ακολουθήσουν στη συνέχεια και τα υπόλοιπα και επειδή όπως κι αν το κάνουμε το επιχείρημα ότι όλοι εκείνοι που κατέβηκαν στο δρόμο χωρίς να ξέρουν αν θα γυρίσουν σπίτι τους αρτιμελείς (ή κι αν θα γυρίσουν καθόλου) το έκαναν λόγω αυτοματισμού ή μιμητισμού είναι κάπως έωλο, μας φαίνεται ότι είναι χρήσιμο να αναφερθούμε σε μια πιο παλιά εξέγερση, μας και “ξεκαθαρίσουν” λίγο τα πράγματα. Πρόκειται για τις κινητοποιήσεις της αλγερινής νεολαίας τον Οκτώβρη του 1988 που πνίγηκαν στο αίμα από τις δυνάμεις της αστυνομίας και του στρατού, μετρώντας πάνω από 600 νεκρούς και χιλιάδες τραυματίες και συλληφθέντες. Και ήταν ακριβώς αυτή η βάρβαρη καταστολή που αποτέλεσε το προμήνυμα για τα όσα θα ακολουθούσαν τρία χρόνια μετά όταν ξέσπασε, επίσημα πια, ο εμφύλιος πόλεμος που έμεινε στην ιστορία ως ο “βρώμικος πόλεμος”.

Από το καλοκαίρι του 1988, υπήρχε έλλειψη σε διάφορα καταναλωτικά αγαθά πρώτης ανάγκης όπως το γάλα, το λάδι και το σιμιγδάλι, κάτι που αύξανε την καθημερινή πίεση στις φτωχογειτονίες των προαστίων του Αλγερίου, αλλά και σε ολόκληρη τη χώρα. Την ίδια περίοδο, η κυβέρνηση άρχισε να ασκεί όλο και πιο ασφυκτικό έλεγχο στα συνδικάτα, ενώ το “κερασάκι στην τούρτα” ήταν η κατάργηση ενός επιδόματος που έπαιρναν οι βιομηχανικοί εργάτες μια φορά το χρόνο. Κάτω από αυτές τις συνθήκες και με μαζικές απεργίες να βρίσκονται σε εξέλιξη σε ολόκληρη τη χώρα, την Τετάρτη 5 Οκτώβρη του 1988, μαθητές γυμνασίου και λυκείου, καθώς και νεαροί προλετάριοι που όντας αποκλεισμένοι από το εκπαιδευτικό σύστημα βρίσκονταν σε ένα μετέωρο καθεστώς μεταξύ ανεργίας και περι-

5 Οκτώβρη 1988. Η εξεγερμένη νεολαία του Αλγερίου συγκρούεται με τις δυνάμεις καταστολής και για λίγες μέρες καταλαμβάνει τους δρόμους. Μέχρι να την πετσοκόψει συντονισμένα και ωμά ο στρατός.

στασιακής απασχόλησης σε κακοπληρωμένες σκατοδουλειές άρχισαν να γεμίζουν τους κεντρικούς δρόμους του Αλγερίου, επιτιθέμενοι σε κυβερνητικά κτίρια και πολυτελή καταστήματα. Διαδήλωναν βία γιατί δεν την πάλευαν με την παντοκρατορία του κόμματος Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου (FLN)³, με τη συνεχή υποβάθμιση της ζωής τους, με τη φτώχεια, την καταπίεση και το απόλυτο τίποτα που έβλεπαν μπροστά τους. Η τότε κυβέρνηση του προέδρου Chadli έδωσε το πράσινο φως στις δυνάμεις καταστολής να κάνουν την πόλη ίσιωμα, να μαζέψουν όποιον κυκλοφορούσε έξω και να δώσουν ένα καλό μάθημα στους απείθαρχους πισιρικάδες. Την επόμενη ημέρα, επιβλήθηκε καθεστώς έκτακτης ανάγκης, στρατιωτικά ελικόπτερα πέταγαν πάνω από την πρωτεύουσα και το Αλγέρι κατακλύστηκε από δέκα χιλιάδες στρατιώτες που κατέφθασαν από διάφορες περιοχές της χώρας. Την Παρασκευή, μετά την προσευχή των μουσουλμάνων ξεκίνησε από το τζαμί Belcourt μια μαζική ειρηνική πορεία, αλλά η τελική πράξη του έργου θα παιζόταν στις 9 και 10 Οκτώβρη, όταν οι διαδηλωτές πυροβολήθηκαν στο ψαχνό από χωροφύλακες, στρατιώτες και κομμάντο αλεξιπτωτιστών με καλάσνικοφ. Στις πορείες συμμετείχαν μουσουλμάνοι, οι οποίοι αν και δεν διεκδικούσαν κάποιο πολιτικό ρόλο, “αξιοποιήθηκαν” για τη νομιμοποίηση της επερχόμενης σφαγής. Ούτε λίγο ούτε πολύ, χρόνια πριν η ισλαμοφοβία γίνει η κυρίαρχη ιδεολογία στον δυτικό κόσμο, το αλγερινό κράτος έριξε στο τραπέζι το χαρτί του ισλαμικού κινδύνου που τάχα κλόνιζε τις ισορροπίες του αυταρχικού καθεστώτος Chadli.

Όπως δήλωσε τότε ένας νεαρός στη γαλλική εφημερίδα Liberation, “η πορεία είχε τελειώσει και επιστρέψαμε ήσυχα στα σπίτια μας στη συνοικία Bab-el-Oued. Δεν προκαλούσαμε καταστροφές, ούτε καν που φωνάζαμε συνθήματα. Πήγαμε σαν το σκυλί στ’ αμπέλι”⁴. Όσοι πάλι τη γλίτωσαν από τις σφαίρες, αλλά έπεσαν στα χέρια των μπάτσων και των στρατιωτικών κατάλαβαν από πρώτο χέρι ποιος κάνει κουμάντο. Αρχικά, με το που τους συνέλαβαν τους πρότειναν να συνεργαστούν με τις αρχές και να καταδώσουν από δέκα ως σαράντα άτομα που συμμετείχαν στις συγκρούσεις, προκειμένου να απελευθερωθούν. Εκείνοι που αρνούνταν, μεταφέρονταν σε στρατιωτικές εγκαταστάσεις έξω από το Αλγέρι και υποβάλλονταν σε ταπεινώσεις και βασανιστήρια κάθε είδους, με τα πιο “απλά” να είναι η διοχέτευση ηλεκτρικού ρεύματος στα γεννητικά όργανα, τα αυτιά και τις θηλές (τη συγκεκριμένη μέθοδο βασανισμού τη χρησιμοποιούσε μαζικά ο Γαλλικός Στρατός κατά τον πόλεμο της Ανεξαρτησίας της Αλγερίας την περίοδο 1954-1962), καθώς και το μαστίγωμα ή η χρησιμοποίηση σφουγγαρόπανων ποτισμένων στο καυτό λάδι ή τα ούρα ως φίμωτρα, κ.ά.

Το απόγευμα της 10ης Οκτώβρη κι αφού η τάξη είχε επιβληθεί δια πυρός και σιδήρου, ο αλγερινός Πρόεδρος Chadli απηύθυνε διάγγελμα, στο οποίο υποσχόταν ότι θα προχωρήσει σε οικονομική, αγωγική, εκπαιδευτική και διοικητική μεταρρύθμιση, διευκρινίζοντας

ότι οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις πρέπει να πραγματοποιηθούν μέσα σε ένα κλίμα ηρεμίας και ησυχίας, μιας και οποιαδήποτε άλλο κλίμα θα το απέρριπταν οι “ειλικρινείς πολίτες”. Και η αναφορά στους “ειλικρινείς πολίτες” δεν ήταν καθόλου τυχαία. Έγινε μέσα στα πλαίσια μιας εμφυλιοπολεμικής σύγκρουσης, προκειμένου να συσπειρώσει τους “δημοκράτες και φιλήσυχους” πολίτες ενάντια στη δήθεν “απειλή των φονταμενταλιστών”. Δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε λεπτομέρειες για την εσωτερική πολιτική κατάσταση της χώρας και τα πλακώματα μεταξύ των υπερφιλόδοξων στρατηγών και του περιβάλλοντος του Προέδρου, νομίζουμε όμως ότι γεγονός τα όπως ότι τον Νοέμβρη του 1988 έγινε ένα “ξεκαθάρισμα” στην ιεραρχία του στρατού (με εκείνους που θεωρούνταν “οριενταλιστές” να βγαίνουν σε πρόωρη σύνταξη), αλλά και η στήριξη που παρείχε το γαλλικό κράτος δεν άφηναν περιθώρια αμφιβολιών για το πόσο μακριά ήταν διατεθειμένο να φτάσει το αλγερινό κράτος προκειμένου να διασφαλίσει την εσωτερική του συνοχή. Γιατί όπως δήλωσε και ο γάλλος Πρόεδρος Φρανσουά Μιττεράν στις 12 Οκτώβρη, όταν ακόμα δεν είχε στεγνώσει το αίμα στους δρόμους του Αλγερίου, “Φυσικά και είναι ανυπόφορο μια εξουσία να επιτίθεται στον λαό της με αυτόν τον τρόπο. Κανείς, όμως, δεν μπορεί να ξέρει αν έφυγε ο Chadli, ποιος θα τον διαδεχόταν. Είναι όπως με το Ιράν. Το καθεστώς του Σάχη ήταν ανυπόφορο, αλλά το ίδιο ήταν και η επανάσταση, παρόλο που οι σκοποί της ήταν πιο συμπαθητικοί. Δεν γνωρίζω τι θα συμβεί στην Αλγερία. Σε κάθε περίπτωση, ωστόσο, υπάρχει μια υπόθεση την οποία προς στιγμή απαγορεύεται ακόμα και να τη σκεφτεί κανείς: το να εγκαθιδρυθεί η δημοκρατία”⁵.

3. Μαθήματα διαρκούς “αντιτρομοκρατικής” ετοιμότητας

Με την ωμή βαρβαρότητα για προίκα, ο αλγερινός στρατός θα συνεχίσει ακάθεκτος να επιβεβαιώνει τον κεντρικό του ρόλο στην πολιτική σκηνή της χώρας. Τον Ιούνιο του 1990, το Ισλαμικό Μέτωπο Σωτηρίας (FIS) βγήκε πρώτο στις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές, ενώ τον Δεκέμβρη του 1991 κέρδισε στον πρώτο γύρο των βουλευτικών εκλογών. Ο δεύτεγυρος γύρος ήταν προγραμματισμένος για τον Γενάρη του 1992 και όπως όλα έδειχναν το FIS θα κέρδιζε την πλειοψηφία και θα σχημάτιζε κυβέρνηση. Κάτι που θα σήμαινε ότι τα μέχρι τότε δεδομένα θα άλλαζαν και οι πολιτικοστρατιωτικές δυνάμεις που διαχειρίζονταν την εξουσία για πάνω από μια εικοσαετία θα έχαναν τα πρωτεία. Ο δεύτερος, όμως, γύρος δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ, καθώς ο στρατός κατέλαβε με πραξικόπημα την εξουσία, ανάγκασε τον μέχρι τότε Πρόεδρο Chadli να παραιτηθεί και κήρυξε την επίσημη έναρξη ενός εμφυλίου πολέμου που διήρκεσε δέκα χρόνια και στοίχισε τη ζωή σε περίπου 200.000 άτομα. Χωρίς να χάνει καθόλου χρόνο, ο στρατός συνέλαβε περισσότερα από 30.000 μέλη του FIS και έφτιαξε στρατόπεδα συγκέντρωσης ακόμα και στη Σαχάρα για να στοιβάξει τους αμέτρητους “ύποπτους ισλαμιστές”. Και ως “ύποπτος ισλαμιστής” μπορούσε να θεωρηθεί σχεδόν ο καθένας. Οι στρατηγοί Mohamed Lamari και

Οι κεφαλές του αλγερινού στρατού σε πλήρη “ανάπτυξη” κάπου στα μέσα της δεκαετίας του '90, τότε που οργάνωναν, επέβλεπαν και πραγματοποιούσαν βασανιστήρια ρωτώντας τους ηλικιωμένους αλγερινούς που έπεφταν στα χέρια τους: “Ποιοι βασανίζουν καλύτερα; Εμείς ή οι Γάλλοι;”. Ο δεύτερος από αριστερά είναι ο Mohamed Mediene, ο επονομαζόμενος “Toufik”.

Khaled Nezzar που οργάνωσαν κάθε λεπτομέρεια του “Βρώμικου Πολέμου” στηρίχθηκαν στην τεχνολογία και τις μεθόδους καταστολής του Γαλλικού Στρατού κατά την περίοδο του πολέμου της Ανεξαρτησίας, ακολουθώντας το εξής δόγμα: “ο εξεγερμένος ζει ανάμεσα στον πληθυσμό σαν το ψάρι στο νερό. Αν αδειάσουμε το νερό, το ψάρι θα πεθάνει”. Σύμφωνα με μια τέτοια “πολυλειτουργική” λογική, παντού υπάρχει ένας ένοχος γιατί ακόμα κι αν δεν είναι στρατευμένος είναι συνοδοιπόρος... Και είναι ακριβώς εξαιτίας αυτής της προσπάθειας μαζικής εξόντωσης και του ανελέητου κυνηγητού που πολλοί κάτοικοι (κυρίως της υπαίθρου) υποχρεώθηκαν να βγουν στο αντάρτικο για να καταφέρουν να σωθούν. Το FIS οργάνωσε κάποιου είδους ένοπλη αντίσταση και επιτέθηκε από τις πρώτες μέρες του πραξικοπήματος σε αστυνομικούς και στρατιωτικούς στόχους, ενώ απέκτησε και ένα δίκτυο οικονομικής και υλικής ενίσχυσης (πολεμοφόδια, ιατροφαρμακευτικό υλικό) στο εξωτερικό. Στη συνέχεια και συγκεκριμένα το 1993, σχηματίστηκαν οι Ένοπλες Ισλαμικές Ομάδες (GIA) που έδρασαν κυρίως στο Αλγέρι και στα προάστια του και οι οποίες αντιτάχθηκαν στο FIS γιατί το θεωρούσαν αρκετά μετριοπαθές. Οι GIA οργάνωσαν επιθέσεις και στη Γαλλία, ενώ όπως είναι σήμερα γνωστό πολύ γρήγορα διαβρώθηκαν από τις αλγερινές μυστικές υπηρεσίες⁶.

Αρκετά, λοιπόν, χρόνια πριν την 11η Σεπτέμβρη του 2001, το αλγερινό κράτος επιδιόταν σε ένα τεράστιο κλίμακας μακελειό στο όνομα της “αντιτρομοκρατίας”, αποτελώντας μια ανεξάντλητη “πηγή έμπνευσης” για τις δυτικές κυβερνήσεις. Τυπικά, ο εμφύλιος πόλεμος έληξε το 2002 με την ολοκληρωτική επικράτηση του στρατού και οι караβανάδες ξεπλύθηκαν χωρίς πολλές δυσκολίες με τη “Χάρτα για την ειρήνη και την εθνική συμφιλίωση” του 2005: “Ο αλγερινός λαός πρέπει να αποτίσει φόρο τιμής στον Εθνικό Στρατό, στις υπηρεσίες ασφαλείας, καθώς και σε όλους τους πατριώτες και τους ανώνυμους πολίτες που τις βοήθησαν, για την πατριωτική τους δέσμευση και τις θυσίες τους, χάρη στις οποίες διασώθηκε η Αλγερία, αλλά και οι κατακτήσεις και οι θεσμοί της Δημοκρατίας. Με αυτή τη Χάρτα, ο αλγερινός λαός αναγνωρίζει ότι κανένας, είτε στην Αλγερία είτε στο εξωτερικό, δεν δικαιούται να χρησιμοποιήσει τα τραύματα της εθνικής τραγωδίας για να προσβάλει του θεσμούς της αλγερινής Δημοκρατίας, για να αποδυναμώσει το Κράτος, για να βλάψει την αξιοπιστία των υπηρεσιών που προβάλλουν την εικόνα της Αλγερίας διεθνώς”. Ουσιαστικά, όμως, η εμφυλιοπολεμική σύγκρουση μοιάζει να βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη (άλλοτε λιγότερο κι άλλοτε περισσότερο ανοιχτά), με τον στρατό να συνεχίζει με τον έναν ή τον άλλο τρόπο να έχει το πάνω χέρι. Για του λόγου το αληθές, αρκεί να αναφέρουμε ότι οι στρατηγικοί και οι αξιωματικοί που “έλυναν και έδεναν” την περίοδο 1991-2002 βρίσκονται ακόμα σε θέσεις κλειδιά στη στρατιωτική μηχανή της χώρας. Ενδεικτικό είναι το παράδειγμα του στρατηγού Amar Athamnia, ο οποίος από το 1993 ως το 1997 ήταν επικεφαλής ενός συντάγματος το οποίο ήταν γνωστό ως το “σύνταγμα των δολοφόνων” και το 2005 προβιβάστηκε σε διοικητή του 6ου τάγματος στην περιοχή Tamansasset της Νότιας Αλγερίας. Ο κύριος Athamnia και άλλοι δύο αντίστοιχης “εμπειρίας και ποιότητας” συνάδελφοί του, έχουν αναλάβει από πέρυσι (μετά τις αραβικές εξεγέρσεις) τη φύλαξη των συνόρων με τη Λιβύη και την Τунησία...

Σύντομο χρονικό πέντε δεκαετιών

1954: Την 1η Νοέμβρη συστήνεται το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (FLN) και πρωταγωνιστεί στον αγώνα για την ανεξαρτησία.

1955: Με απόφαση της Γαλλικής Βουλής, επιβάλλεται καθυστώς έκτακτης ανάγκης στην Αλγερία. Στις 20 Αυγούστου, εξηγείρονται χιλιάδες αγρότες της περιοχής Constantine.

1957: Από τον Ιανουάριο ως τον Οκτώβριο, βρίσκεται σε εξέλιξη η μάχη του Αλγερίου. Ο γαλλικός στρατός προχωράει σε γενικευμένη χρήση βασανιστηρίων.

1959: Ο γάλλος Πρόεδρος Ντε Γκωλ, αναγνωρίζει το δικαίωμα αυτοπροσδιορισμού των Αλγερινών μέσω δημοψηφίσματος.

1960: Στις 24 Γενάρη, άποικοι καλούν τους Ευρωπαίους να ξεσηκωθούν στο όνομα της γαλλικής Αλγερίας.

1961: Στις 17 Οκτώβρη, η γαλλική αστυνομία καταστέλλει μια ειρηνική διαδήλωση Αλγερινών στο Παρίσι, δολοφονώντας εκατό περίπου άτομα.

1962: Στις 8 Φλεβάρη, η γαλλική αστυνομία επιτίθεται σε συγκέντρωση υποστηρικτών του αλγερινού αγώνα στο παρίσι και σκοτώνει εννέα γάλλους πολίτες. Η κηδεία τους θα εξελιχθεί σε διαδήλωση μισού εκατομμυρίου ατόμων.

Στις 5 Ιουλίου, η Αλγερία ανακηρύσσει την ανεξαρτησία της και στις 29 Σεπτέμβρη ο Ahmed Ben Bella γίνεται πρωθυπουργός.

1964: Τα γαλλικά στρατεύματα αποσύρονται από την Αλγερία.

1971: Εθνικοποιούνται τα κοιτάσματα πετρελαίου. Η κυβέρνηση εξαγγέλλει την “αγροτική επανάσταση” και τη “σοσιαλιστική διαχείριση των επιχειρήσεων”.

1980: Οι Βερβέροι εξηγείρονται σε ολόκληρη την επαρχία της Καμπυλίας, ζητώντας την αναγνώριση της ιδιαίτερης ταυτότητάς τους.

1988: Βίαιες εξεγέρσεις ξεσπούν στο Αλγέρι με περισσότερους από 600 νεκρούς.

1989: Συγκροτείται το Ισλαμικό μέτωπο Σωτηρίας (FIS), με ηγέτες τους Abassi Madani και Ali Belhadj.

1991: Το FIS κερδίζει τον πρώτο γύρο των βουλευτικών εκλογών. Ο δεύτερος γύρος δεν θα διεξαχθεί ποτέ.

1992: Το κράτος κηρύσσεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης και ο στρατός αναλαμβάνει δράση.

1993: Μέσα σε ένα χρόνο έχουν δολοφονηθεί περισσότερα από 15.000 άτομα.

1995: Τα βασικά σχήματα της αντιπολίτευσης, των ισλαμιστών συμπεριλαμβανομένων, υπογράφουν στη Ρώμη ένα “εθνικό συμβόλαιο”, ζητώντας τη λήξη των εχθροπραξιών. Την ίδια περίοδο, ξεκινούν οι επιθέσεις των GIA στο Παρίσι, με πιο γνωστή εκείνη της έκρηξης φιάλης υγραερίου σε σταθμού του περιφερειακού σιδηροδρόμου της γαλλικής πρωτεύουσας. Ο απολογισμός είναι 8 νεκροί και 80 τραυματίες.

1999: Ο Abdelaziz Bouteflika, κερδίζει στις προεδρικές εκλογές με ποσοστό 73, 8% και η αντιπολίτευση καταγγέλλει ότι υπήρξε νοθεύα. Ο Bouteflika εξακολουθεί μέχρι σήμερα να κυβερνά.

17 Οκτώβρη 1961. Η φιλοαλγερινή διαδήλωση στο Παρίσι θα πνιγεί στο αίμα. Το γαλλικό κράτος βρίσκεται σε πόλεμο και δεν χαρίζει κάστανα.

4. Πόσο παράδοξα είναι τα “παράδοξα”;

Έχοντας κανείς στο νου του αυτό τον συνεχή εμφύλιο που διαμορφώνει την κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα της χώρας για πάνω από δύο δεκαετίες, εύκολα αντιλαμβάνεται πως το ερώτημα “γιατί οι αραβικές εξεγέρσεις δεν άνησαν στην Αλγερία” στερείται βάσης. Γιατί το να εγκυβεί ο κάθε αυτόκλητος τιμητής των επαναστάσεων το αλγερινό προλεταριάτο για “αδράνεια”, σημαίνει ότι επιλέγει να αποσιωπήσει κάθε μικρή και μεγάλη μάχη που προηγήθηκε. Σημαίνει ότι ο ίδιος δεν έχει καμία όρεξη να “λερώσει τα κεράκια” του και να δώσει μια δυο απαντήσεις της προκοπής για το ρόλο του στρατού μέσα στον κοινωνικό σχηματισμό της Αλγερίας. Έτσι έχουν όμως τα πράγματα για όποιον μιλάει για λογαριασμό των αφεντικών και ερμηνεύει τον κόσμο μέσα από την οπτική των αφεντικών. Οι υπόλοιποι, αρκεί να ρίξουν μια έστω σύνοψη ή αποσπασματική ματιά στα όσα έχουν συμβεί στο πρόσφατο παρελθόν για να βρουν ένα μωσαϊκό μαχητικών απεργιών και διαδηλώσεων, μια αλληλουχία ταξικών αναμετρήσεων που εξηγούν με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο ότι μια εξέγερση δεν γίνεται επειδή κάποιος πάτησε το κουμπί.

Όσον αφορά, τώρα, την “αγωνία” των πάσης φύσεως δημοκρατών μήπως το παράδειγμα της Αλγερίας του 1991 επικρατήσει και αλλού, μας φαίνεται ότι είναι εκτός τόπου χρόνου. Πολύ απλά γιατί το εν λόγω παράδειγμα έχει ήδη επικρατήσει, όχι όμως με την έννοια που του προσδίδουν όσοι επικαλούνται τη δήθεν κυριαρχία των “φανατικών μουσουλμάνων”. Έχει επικρατήσει από την άποψη της αντεπανάστασης, της οργανωμένης και συντονισμένης δηλαδή επιχείρησης εκκαθάρισης από την πλευρά του κράτους ενός τμήματος του πληθυσμού. Και παρόλο που δεν ξέρουμε αν το μοντέλο που ακολούθησε ο αλγερινός στρατός (μαζικές σφαγές σε κατοικημένες ζώνες, αποκλεισμός ολόκληρων περιοχών από στρατιωτικές δυνάμεις, κατοχή τμημάτων των πόλεων και ανηλεές σφυροκόπημα του αντιπάλου, κ.ά) για να εξοντώσει χιλιάδες άτομα, διδάσκεται στις διάφορες στρατιωτικές ακαδημίες, κάτι μας λέει ότι δεν θα έχει αφήσει και τελείως αδιάφορους τους επικεφαλής των συριακών δυνάμεων που σταδιακά και μεθοδικά ξεκληρίζουν εδώ και μήνες τη μια πόλη μετά την άλλη. Αυτή η κρατική πολιτική, με βάση την οποία δολοφονούνται κοινωνικά κομμάτια που κρίνονται ως επικίνδυνα, περισσευόμενα, άχρηστα ή πλήρως αναλώσιμα είναι η φασιστική πραγματικότητα που εντείνεται σε μια περίοδο παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και (τηρουμένων των αναλογιών) “ευδοκιμεί” και στις δύο πλευρές της Μεσογείου...

Σημειώσεις

1. Νικολά Σαρκοζί, Φλεβάρης του 2011.
2. “Τυνησία: οι ισλαμιστές υπόσχονται τα χειρότερα σε περίπτωση εκλογικής ήττας” (“Tunisie: les islamistes promettent le pire en cas de défaite électorale”), Marianne, 21/10/2011
3. Το FLN δημιουργήθηκε το 1954 και πολέμησε για την ανεξαρτησία της Αλγερίας από τη Γαλλία. Μετά την απελευθέρωση της χώρας το 1962 και με εξαίρεση τα χρόνια του στρατιωτικού πραξικοπήματος και του εμφυλίου, το FLN είναι ουσιαστικά το κόμμα που κυβερνάει μέχρι σήμερα.
4. Gilles Millet, Liberation, 11/10/1988.
5. Αναφέρεται στο βιβλίο των Lounis Aggoun και Jean-Baptiste Rivoire, “Françalgerie, crimes et mensonges d'Etats”, La Decouverte, Paris 2004.
6. Περισσότερα για τη δράση των GIA, αλλά και γενικότερα για τον εμφύλιο πόλεμο στην Αλγερία και τον αντίκτυπο που είχε στη Δύση και πρώτα και κύρια στη Γαλλία μπορεί να βρει κανείς στο κείμενο “Βρώμικος πόλεμος στην αποικία, τρομοκρατία στη μητρόπολη”, στο antifascista.net > βιβλιοθήκη > τεκμηρίωση.
7. Βλέπε την εισαγωγή στη δεύτερη έκδοση του βιβλίου “La salle guerre”, (Ο βρώμικος πόλεμος) του πρώην στρατιωτικού Habib Souaidia στην ιστοσελίδα www.algeria-watch.org.
8. Habib Souaidia, “Algerie, la mobilisation de l'opposition en fevrier 2011: qui marche avec qui?”, (Αλγερία: η κινητοποίηση της αντιπολίτευσης τον Φεβρουάριο του 2011: ποιος παίρνει το μέρος ποιου;), στην ιστοσελίδα www.algeria-watch.org.

Μόνο η DRS είναι αληθινή

Μήπως τελικά ο κύριος Σαρκοζί είχε δίκιο όταν διαλαλούσε ότι τίποτα “περίεργο” δεν συμβαίνει στην Αλγερία; Μήπως όντως όλα είναι “φυσιολογικά”: τόσο “φυσιολογικά”, μάλιστα, που καταντάνε τρομακτικά; Αν κρίνουμε από το απόσπασμα που ακολουθεί και το οποίο έχει γραφτεί από κάποιον που ξέρει (σε έναν βαθμό) τα πράγματα από τα μέσα, μιας και είχε υπηρετήσει στον αλγερινό στρατό, μια “διαρκής ρουτίνα” βασιλεύει στη χώρα. Η “ρουτίνα” που ρυθμίζει την καθημερινότητα με όρους πειθαρχησης και βίας:

“Μετά τις ταραχές του Φεβρουαρίου του 2011, χάρη στον αλγερινό και τον διεθνή Τύπο, ο γιατρός Sa?d Sadi, πρόεδρος του Συνασπισμού για τον Πολιτισμό και τη Δημοκρατία (RCD), αναδείχθηκε μέσα σε λίγες ημέρες στον πιο “μεγάλο αντιπολιτευόμενο” της Αλγερίας! Αυτή η θεαματική επιστροφή ενός εξαιρετικά μειοψηφικού κόμματος στην πολιτική σκηνή της χώρας, είναι αποτέλεσμα της τύχης; Έχουμε ξεχάσει άραγε τη στήριξη του RCD στο στρατιωτικό πραξικόπημα του 1992; Έχουμε ξεχάσει την πλήρη συμφωνία του με το καθεστώς έκτακτης ανάγκης που επιβλήθηκε το 1992 και βρίσκεται μέχρι σήμερα σε ισχύ; Ξεχάσαμε την εκκωφαντική σιωπή του συγκεκριμένου κόμματος απέναντι στις σφαγές, τα βασανιστήρια, τις βιαιοπραγίες κατά τη διάρκεια του “βρώμικου πολέμου” που εξαπέλυσαν οι στρατιωτικοί ενάντια στον πληθυσμό; Ξεχάσαμε ότι ο RCD συνέβαλε, ήδη από το 1994, στη δημιουργία παραστρατιωτικών ομάδων που βιαιοπραγούσαν ανεξέλεγκτα; Ξεχάσαμε τους ιστορικούς δεσμούς αυτού του κόμματος, που δημιουργήθηκε το 1989, με την Υπηρεσία Πληροφοριών και Ασφάλειας (DRS), επικεφαλής της οποίας ήταν για περισσότερα από είκοσι χρόνια ο στρατηγός Mohamed Mediene, ο επονομαζόμενος “Toufik”; Πώς μπορούμε να εμπιστευτούμε σήμερα ένα κόμμα, το οποίο εδώ και κάποια χρόνια παρουσιάζεται ως “αντιπολίτευση” στους στρατηγούς, μόνο και μόνο επειδή οι τελευταίοι το έκαναν στην άκρη αφού δεν το χρειάζονται πλέον; (... Γνωρίζετε πολύ καλά ότι όλα είναι ψεύτικα στην Αλγερία: ψεύτικος πρόεδρος, ψεύτικος Τύπος, ψεύτικα κόμματα, ψεύτικοι βουλευτές, ψεύτικη αντιπολίτευση. Μόνο η DRS είναι αληθινή”.

“Τιμή στο Στρατό της Αλγερίας”. Γάλλος καρβανάς αναπολεί τις “παλιές, καλές” εποχές της αποικιοκρατίας, τότε που η Αλγερία ήταν ακόμα “εσωτερική υπόθεση” της Γαλλίας.